

ЕУ се данас суочава са бројним проблемима, чини се да политика проширења није приоритет, а неке од чланица ЕУ јасно говоре како сада није вријеме за причу о проширењу, остављајући тако простора да се помисли како је могуће да ни та фамозна 2025. не буде толико очекивана година пуноправног чланства.

Новоизабрани извјестилац Европског парламента за Црну Гору, Тонино Пицула, у разговору за портал ЦдМ тврди да политика проширења тренутно није приоритет. Напомиње и како неке чланице ЕУ сматрају да у овом тренутку нема говора о примању нових чланица док се Унија не консолидује, наводећи Француску, Холандију, Данску...

“Нико гласно у овом тренутку неће гласно рећи да је против проширења, то је дио политилке игре, али постоји фронт одбијања унутар замаља чланица ЕУ да се проширење не деси прије него се направи нова прерасподјела моћи унутар саме Уније и договоре неки нови модели који ће ЕУ учинити, прије свега, компетентнијом на глобалној сцени али и отпорнијом на екстерне ударе којима је бикла изложена. Противљене даљој политици проширења, најјасније је артикулисао француски предсједник Емануел Макрон, који сматра да проширење у овом тренутку не би

донијело ништа добро Унији док се она не консолидује око нових рјешења. Али, ту су и неке друге земље, као што су Холандија, донекле и Данска, али исто тако и њемачки Бундестаг, иако је дао подршку да Сјеверна Македонија и Албанија отворе преговоре са ЕУ, има једну јаку скупину која зазире од даљег проширења. Наравно, група које се противе проширењу можете наћи свуда”, јасан је Пицула.

Напомиње како је политика проширења доживјела свој врхунац када је 2004. примљено десет чланица, па онда 2007. године пријемом Бугарска и Румунија.

Хрватска је 2013. сама ушла у ЕУ, што се није догодило још од када је Грчка постала чланица ЕУ 1981.

“Политика проширења у овом тренутку није сигурно приоритет ЕУ јер је дошло до потребе да се европски пројекат консолидује унутар себе. Избијањем велике финансијске кризе, која се показала социјалном и политичком, која је тресла ЕУ негдје до 2014. отворила се једна врста унутрашње расправе како обновити европски пројекат. Избјегличка криза 2015. само је појачала дојам да је ЕУ одличан пројекат када је све у реду у мирнодбским околностима. Дешавања су показала да ЕУ не налази брзе и заједничке одговоре на нагле вањске шокове. То је отворило скепсу према политици проширења, поготово у старијим земљама чланицама. Ипак, треба овдје нешто апострофирати, а то је – политика проширења изгубила је онај ранији замах, али није нестала”, напомиње саговорник ЦдМ-а.

Објашњавајући каква је ситуација у ЕУ, Пицула каже да данас није лако ући у ЕУ, али није лако ни изаћи. Велика Британија већ три године хоће изаћи из ЕУ.

“Стиснута између потребе да се консолидује и потребе да задржи свој глобални утицај, ЕУ ће сљедећих пет година морати да заврши расправу о томе како ће она изгледати 60 година након сопственог формирања. Рјешења из друге половине 20 вијека јасно је да нијесу примјењива у првој половини 21. вијека. То је један од разлога зашто ће се политичари у наредним годинама на различитим нивоима морати одредити за сада пет модела како би ЕУ морала функционисати”, сматра Пицула.

Политичко питање

Говорећи о приступним оредовима, Пицула наводи како је то комплексна материја која тражи једну врсту техничке припремљености, оспособљености институција да преговарају.

“Проширење и приступање као његов финални дио је прије свега политичко питање. Томе свједочи и примјер земаља које су прије Црне Горе кренуле на тај пут. Тешко је предвидети политичке околности у моменту када Црна Гора закључи преговоре о приступању. Да ли ће противници проширења имати неки додатни аргумент да то закоче или ће ситуација бити повољнија него сад, то овог тренутка није лако видјети”, тврди извјестилац за Црну Гору у разговору за ЦдМ.

Јасно истиче како Црна Гора јесте земља која је надаље одмакла, али упозорава да, како се приближава крај преговарачком процесу, одређени проблеми штрче, и треба им поклонити озбиљну пажњу како би се они отклонили.

“Посебан фокус је свакако на владавини права, независном судству, постојању темљених права, слободе медија. Треба радити на јачању економске конкурентности црногорске привреде. Све оно што је ЕК ставила у Извјештају о напретку треба озбиљно схватити”, наглашава Пицула.

Говорио је Пицула за ЦдМ и о проблему са којим се Хрватска суочила након чланства, а коју је у потрази за бољим условима живота напустило око 400.000 грађана.

Велики проблем – радна снага

Упозорава да би и Црна Гора озбиљно морала да размисли о овом проблему.

“Добро би било када би сви који одлучују о процесима у Црној Гори, озбиљно размотрили чињеницу која опетређује и која је произвела много политичких, а не само економских посљедица у многим земљама чланицама ЕУ, од Балтика до Јадрана и Црног мора. У том

троуглу, у посљедњих 25 годна, адресе је промијенило више од 23 милиона људи. Хрватска је остала без 400.000 грађана који су привремено или стално, у потрази за бољим условима живота, отишли на Запад. Али, Црна Гора се и без чанства у ЕУ, сада већ суочава са недостатком радне снаге посебно у туристичком сектору. Лани сам био у Црној Гори, у Боки Которској, а готово на свакој сувенирници, кафићу, радњи, видио сам налијепљен папир на којем је писало да траже раднике. Ти трендови ће владати све док домаћа економија не ојача до те мјере да може пружити ако не исте, онда макар приближне плате или услове рада какве они очекују или мисле да ће имати у земљама ЕУ. Црна Гора се може припремити да јој се не догоди тај сценарио у озбиљним размјерама”, казао је Пицула за портал ЦдМ.

(ИН4С)